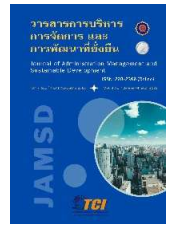

	ISSN: 2985-2366 (Online) วารสารการบริหาร การจัดการ และการพัฒนาที่ยั่งยืน Journal of Administration Management and Sustainable Development Homepage: https://so15.tci-thaijo.org/index.php/jamsd E-mail: jamsdonline@gmail.com	
---	--	---

**การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู**

**Participatory management of private school administrators in city district under
the office of the private education commission Nong Bua Lamphu province**

ขจรรัช พินิจนุก ^{1*}, ชารี มณีศรี ², สมหมาย สร้อยนาคพงษ์ ³
Khajornrak Pinijnuek ^{1*}, Chari Maneesri ², Sommai Sroinakpong ³

^{1,2,3} หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี
^{1,2,3} Master of Education Program in Educational Administration, Ratchathani University, Udon Thani campus

Corresponding author's e-mail: pinid89@gmail.com ^{1}, pmgkitpinit@gmail.com ²,
rangkana.manyanon@gmail.com ³

Received: February 9, 2025

Revised: February 23, 2025

Accepted: February 24, 2025

บทคัดย่อ

การบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เผชิญความท้าทายจากการพัฒนาด้าน ICT และสิทธิมนุษยชน โรงเรียนจึงต้องปรับตัวในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำ ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน สร้างความสามัคคี และใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนและความสำเร็จขององค์กรอย่างยั่งยืน การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับและแนวทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู กลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเที่ยงตรงระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 และแบบสัมภาษณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลผ่าน google form ทางอีเมล วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบ

มีส่วนร่วมของผู้บริหาร คือ ควรพัฒนาระบบการรับฟังความคิดเห็น เช่น ทำแบบสำรวจความคิดเห็นออนไลน์ ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเขียนและปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน ควรพัฒนาระบบการจัดสรรผลตอบแทนที่เป็นธรรม สร้างเกณฑ์การพิจารณาผลตอบแทนที่ชัดเจนและโปร่งใส และควรพัฒนาระบบการประเมินผลแบบ 360 องศา ให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, ผู้บริหาร, โรงเรียนเอกชน

Abstract

Educational management in the 21st century faces challenges from ICT development and human rights. Schools must adapt their educational management to align with these changes. Administrators must possess vision and leadership qualities, implementing participatory management to enhance work efficiency, foster unity, and utilize resources effectively, leading to sustainable student development and organizational success. The purpose of this research study was to study level of Development of Participatory Management of Private school administrators in City District Under the Office of the Private Education Commission Nong Bua Lamphu Province. The study population from of 8 schools, 140 informants stratified random sampling questionnaire and Interview form with the IOC between 0.67-1.00 the reliability of 0.89 data collection uses the program google Forms Email analysis were percentage mean standard deviation and content analysis. The results of the study found that 1) The level of participatory management of administrators of Nong Han Group 3 schools under Udon Thani Primary Educational Service Area Office 3 was at a high level. There is a small all aspects are at a high level. The aspect with the highest average value was participation in decision making, followed by participation in operation. and participation in the benefits. The aspect with the least average was the aspect of participation in the evaluation. 2) Guidelines for developing participatory management by executives are: They should develop a system for listening to opinions, such as conducting online opinion surveys. They should create participatory work manuals, allowing staff to be involved in writing and improving operational manuals. They should develop a fair compensation system, establishing clear and transparent criteria for considering compensation. And they should develop a 360-degree evaluation system, allowing staff at all levels to participate in performance evaluations.

Keyword: participatory administration, administrator, private school

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ของโลกในศตวรรษที่ 21 เต็มไปด้วยความท้าทายและโอกาสมากมาย มีทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว อินเทอร์เน็ตเข้าถึงได้ทั่วถึง ทำให้การติดต่อสื่อสาร การค้า การศึกษา และการบริการต่าง ๆ สะดวก รวดเร็ว การศึกษาเข้าถึงได้มากขึ้น สิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมได้รับการคุ้มครองมากขึ้น มีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นและผลกระทบอื่น ๆ อีกมากมาย ทำให้องค์การทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างได้รับผลกระทบ จึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้อยู่รอดและมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ทั้งนี้ ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งการศึกษาเป็นการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้ทุกคนสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขได้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 โรงเรียน

จึงมีบทบาทหลายประการ ทั้งการจัดการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งสร้างเสริมความรู้และปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ เคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จัก รักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งพาตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การจัดการศึกษาตามภารกิจของโรงเรียน จึงถือได้ว่าเป็นการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ อีกทั้งยังช่วยเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนานคนในฐานะที่เป็นกำลังสำคัญของชาติให้ขับเคลื่อนไปพร้อมกัน การเปลี่ยนแปลงการศึกษา หรือการปฏิรูปการศึกษาเมืองคัมภีร์ประกอบที่สำคัญหลายประการ โดยหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญ คือ ผู้บริหาร ซึ่งมีบทบาทเป็นผู้นำขององค์กรในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ มีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล มีภาวะความเป็นผู้นำ กล้าคิดกล้าทำ กล้าเปลี่ยนแปลง และกล้าตัดสินใจ อีกทั้งให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วม สามารถประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายได้ เพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน นอกจากผู้บริหาร บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคลากรทางการศึกษา ชุมชน องค์กร ทั้งภาครัฐ และเอกชนภายนอก ดังนั้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการบริหารแบบหนึ่งซึ่งช่วยให้การบริหารของผู้บริหารและองค์กรมีประสิทธิภาพ เป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจทางการบริหาร สามารถเพิ่ม ประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากร สร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของบุคลากร ทั้งยังช่วยให้องค์กรตอบสนองต่อความต้องการของสภาพแวดล้อมได้ดีขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563) ผู้บริหารสามารถนำทฤษฎีการบริหารที่หลากหลายเหมาะสมกับสภาพขององค์กรก็จะสามารถทำให้องค์กรก้าวหน้าพัฒนาไปอย่างมั่นคง เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวคิดการบริหารและการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ที่ยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (education for all) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (inclusive education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (sufficiency economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การบริหารแบบมีส่วนร่วมภายในองค์กรจะช่วยเสริมสร้างความสามัคคี การทำงานเป็นทีมช่วยให้ทราบถึงความต้องการของบุคลากรในองค์กร และช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาให้สูงขึ้น การบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นการช่วยลดความขัดแย้ง และการต่อต้านจากบุคลากรทุกระดับ และช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงานและทำให้สุขภาพจิตในองค์กรดีขึ้น เป็นการสร้างหลักประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในองค์กร และยังช่วยลดงบประมาณในการบริหารงาน มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด รวมทั้งยังทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร จึงเกิดความกระตือรือร้นขึ้นของบุคลากรในสถานศึกษาที่ผู้บริหารได้ให้มีส่วนร่วมในการทำงาน ดังนั้นการที่สถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารจะต้องจัดองค์กรให้มีความรับผิดชอบในหน้าที่และในสถานศึกษา การจัดการศึกษาจะต้องมีการจัดการโดยการกระจายอำนาจให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้ทำงานในหน้าที่ของตนเอง (สิทธิชัย อุตทาส, 2562)

จากผลการรายงานแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2565 ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า ผู้บริหารบางส่วนยังไม่เข้าใจแนวทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมอย่างถ่องแท้ อาจมองว่าเป็นการเสียเวลา ยุ่งยาก หรือลดทอนอำนาจของตน ครูและบุคลากรบางส่วนก็อาจไม่คุ้นเคยกับการมีส่วนร่วม ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือไม่ทราบวิธีการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ จุดพัฒนาที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู ต้องคำนึงและพัฒนา คือ การส่งเสริมการมีส่วนร่วม และจัดการศึกษาร่วมกันของภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาคม และองค์กรอื่น ๆ โดยเพิ่มบทบาทและกรอบภารกิจที่ตอบสนองต่อนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการมากขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3, 2565) ยังพบประเด็นปัญหาสำคัญในการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน โดยด้านผู้บริหารพบว่า ขาดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม มองว่าเป็นการเสียเวลา ยุ่งยาก และกังวล เรื่องการลดทอนอำนาจการบริหาร ส่วนด้านบุคลากรพบว่าไม่คุ้นเคยกับการมีส่วนร่วมในการบริหาร ขาดความกล้าในการแสดงความคิดเห็น และไม่ทราบวิธีการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านการประสานความร่วมมือที่ขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน และมีแนวทางใดที่จะพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียน และนำข้อมูลผลการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู

การทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรม สามารถสรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารสถานศึกษา มีหน้าที่รับผิดชอบในการนำพาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย โดยอาศัยความรู้ความสามารถ คุณลักษณะเฉพาะ และกระบวนการบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร องค์กร ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำ ครู บุคลากรทางการศึกษา ร่วมกันวางแผน จัดการ ควบคุม ประเมินผล แก้ปัญหาต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เพื่อพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาผู้เรียน ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย

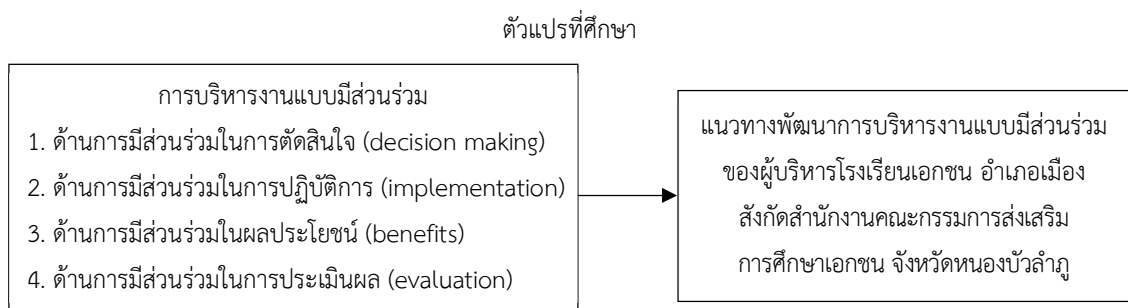
การบริหารแบบมีส่วนร่วม การบริหารแบบมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการทำงานที่เปิดโอกาสให้บุคคล ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน ร่วมรับผิดชอบ และแสดงความคิดเห็น

รูปแบบและกระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพความสำเร็จเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผล การบริหารแบบมีส่วนร่วมช่วยพัฒนาศักยภาพครู ในการจัดการเรียนรู้ และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพพร้อมกัน และการมีส่วนร่วมในการนิเทศส่งผลต่อสมรรถนะครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน และกระบวนการมีส่วนร่วมช่วยแก้ปัญหาการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปการทบทวนวรรณกรรมได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในการบริหารและนำพาสถานศึกษาสู่เป้าหมาย โดยการบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของผู้นำและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและผู้เรียน ซึ่งการบริหารแบบมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมคิด ตัดสินใจ วางแผน และรับผิดชอบ โดยมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องคือทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Maslow ทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg และแนวคิดการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff ที่เน้นการมีส่วนร่วมใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การตัดสินใจ การปฏิบัติการ การรับผลประโยชน์และการประเมินผล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับได้นำแนวคิดทฤษฎีของโคเฮนและอัฟโฮฟฟ์ มี 4 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยแสดงได้ตามภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยผสมผสานวิธี (mixed methods research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ที่ทำหน้าที่สอนโรงเรียนเอกชนอำเภอมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 219 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้ที่ทำหน้าที่สอนโรงเรียนเอกชนอำเภอมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 140 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Mogan, 1970) ได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) และสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่พัฒนาจากการศึกษา เอกสารงานวิจัยและแนวคิดที่เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามแบบเป็นสำรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม 4 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) จำนวน 20 ข้อ จำแนกรายด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making)
- 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation)
- 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (benefits)
- 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (evaluation)

ตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง นำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์รวบรวมข้อมูลจากสำนักบัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชธานี

3.2 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

3.3 ดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ google form เก็บข้อมูลจากตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ซึ่งจะได้รับทางอีเมลตอบกลับมา 140 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละด้านที่มีค่าน้อยที่สุด นำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อขอทราบแนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

4.1 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ และร้อยละ

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ทั้ง 4 ด้าน เกณฑ์ในการให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นด้วยมาก

3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์แบบสอบถามรายข้อโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปแล้วหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นภาพรวมและรายด้าน นำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมายตามแนวคิดของเบสท์และคานัน (Best & Khan, 2006) ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.4 วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) จากผลการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านเพื่อหาแนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้การคิดวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อสำรวจความหมาย และเชื่อมโยงกับแนวคิดอื่นที่เกี่ยวข้องในบริบทที่กว้างขึ้น สรุปสิ่งที่ได้จากการวิเคราะห์ แล้วนำเสนอแนวทาง

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู ได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู

ลำดับ	การบริหารงานวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการบริหารงานวิชาการ
1.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.99	0.57	มาก
2.	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.73	0.53	มาก
3.	การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.61	0.59	มาก
4.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.55	0.53	มาก
ภาพรวม		4.21	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย ($\bar{X} = 4.21$, S.D = 0.58) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.99$, S.D = 0.57) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\bar{X} = 3.73$, S.D = 0.53) และด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\bar{X} = 3.61$, S.D = 0.59) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 3.55$, S.D = 0.53)

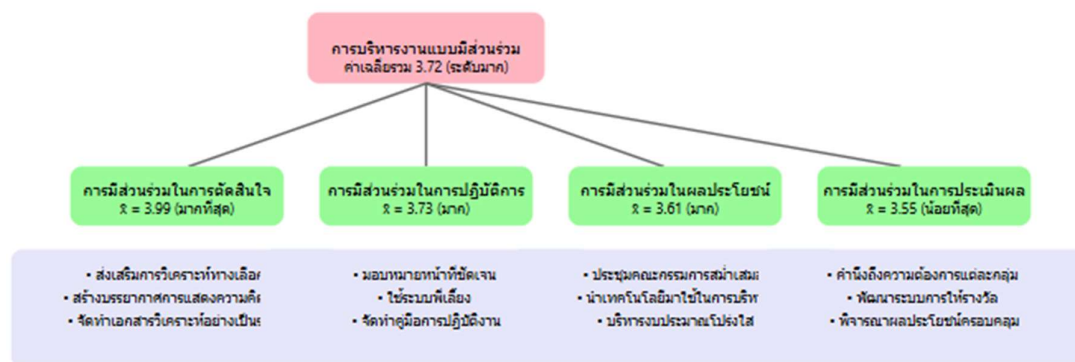
แนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู สรุปผลได้ ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ ควรคำนึงถึงความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มในการจัดสรรผลประโยชน์ โดยเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็น พัฒนาระบบการให้รางวัลและยกย่องผู้มีผลงานดีเด่น และพิจารณาผลประโยชน์ที่ครอบคลุมทั้งด้านการเงินและไม่ใช้การเงิน ซึ่งรวมถึงสวัสดิการ สภาพแวดล้อมการทำงาน และคุณภาพชีวิต เพื่อสร้างความพึงพอใจและความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กร

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมกระบวนการวิเคราะห์ทางเลือกอย่างรอบคอบ ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดเผย และการจัดทำเอกสารการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายในสถานศึกษา

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คือ ควรมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน ควรประกอบด้วยการสื่อสารที่ชัดเจนผ่านการประชุมชี้แจง การใช้ระบบพี่เลี้ยงเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนา และการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางอ้างอิง วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้บุคลากรเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดความสับสนหรือความซ้ำซ้อนในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลดีต่อการบริหารจัดการองค์กรโดยรวม

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ คือ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการและการเรียนการสอนโดยพัฒนาระบบสารสนเทศที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและสร้างเคราะห์ผลการวิจัยโดยภาพรวมออกมาเป็นผังโน้ตค้น ได้ดังนี้

ภาพที่ 2 ผังโมเดลแสดงผลการวิจัยโดยภาพรวม

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู อภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู ภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการยกระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมจากระดับมากให้เป็นระดับมากที่สุด โดยการจัดประชุมระดมความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ สร้างช่องทางรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลาย ให้อุบลการมีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและแผนงาน จัดทำระบบตัดสินใจร่วมกันที่โปร่งใสและเป็นธรรม กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน สร้างทีมงานเข้มแข็ง จัดสรรทรัพยากรเหมาะสม และพัฒนาระบบการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ อาจเป็นเพราะนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนที่ส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม การที่ผู้บริหารตระหนักถึงประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การอบรมพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้และทักษะด้านนี้ ความต้องการมีส่วนร่วมของชุมชนและผู้ปกครองที่เพิ่มขึ้น การใช้เป็นจุดขายในการแข่งขันระหว่างโรงเรียน การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการมีส่วนร่วม รวมถึงการเป็นหนึ่งในเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญพิศ ผาพองยูน (2560) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรศักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม ผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิศรุต เพ็ชรสีม่วง และเพ็ญนภา สุขเสริม (2564) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อแยกรายละเอียดรายด้าน สามารถถอดปรายผลได้ดังนี้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์และวิธีการประเมินผล มีการสร้างระบบการประเมินผลที่โปร่งใส เป็นธรรม และตรวจสอบได้ อาจมีการใช้วิธีการประเมินผลแบบ 360 องศา ที่ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมิน โรงเรียนอาจมีการจัดประชุมหรือสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประเมินผล รวมทั้งผู้บริหารอาจให้ความสำคัญ

กับการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาองค์กรและบุคลากรอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรภักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562) ผลการวิจัย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563) ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิศรุต เพ็ชรสีม่วง และเพ็ญภา สุขเสริม (2564) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่าง ๆ ในการตัดสินใจ มีการสร้างช่องทางและกลไกที่เปิดโอกาสให้บุคลากร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ รวมทั้งผู้บริหารอาจได้รับการอบรมหรือพัฒนาทักษะในการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยเฉพาะในด้านการตัดสินใจร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรภักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563) ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิศรุต เพ็ชรสีม่วง และเพ็ญภา สุขเสริม (2564) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้แก่ทีมงานและบุคลากร โรงเรียนอาจมีโครงสร้างการทำงานแบบทีมหรือคณะกรรมการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารอาจใช้วิธีการบริหารที่เน้นการมอบหมายงานและให้อิสระในการตัดสินใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งอาจมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความร่วมมือและการทำงานเป็นทีม สอดคล้องผลการวิจัยของ อมรภักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562) ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563) ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของวิศรุต เพ็ชรสีม่วง และเพ็ญภา สุขเสริม (2564) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีการจัดสรรผลประโยชน์และรางวัลอย่างเป็นธรรมและทั่วถึงแก่บุคลากรทุกระดับ มีการสร้างระบบการประเมินผลงานที่โปร่งใสและเชื่อมโยงกับการให้ผลตอบแทน โรงเรียนอาจมีนโยบายในการแบ่งปันผลสำเร็จและความภาคภูมิใจร่วมกันระหว่างบุคลากรทุกฝ่าย อาจมีการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากรอย่างทั่วถึง รวมทั้งผู้บริหารอาจให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร ซึ่งถือเป็นผลประโยชน์ระยะยาว สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรภักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562) ผลการวิจัย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563) ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิศรุต เพ็ชรสีม่วง และเพ็ญภา สุขเสริม (2564) ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มอำเภอนองหาน 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดหนองบัวลำภู อภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรพัฒนาระบบการประเมินผลแบบ 360 องศา ให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญพิศ ฝางพองยูน (2560) ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาผู้บริหารต้องรับทราบให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดระบบการให้ควมดี ความชอบโดยยึดหลักคุณธรรม และควรคำนึงถึงความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มในการจัดสรรผลประโยชน์ โดยเปิดโอกาสให้ทุกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็น พัฒนาระบบการให้รางวัลและยกย่องผู้มีผลงานดีเด่น และพิจารณาผลประโยชน์ที่ครอบคลุมทั้งด้านการเงิน

และไม่ใช้การเงิน ซึ่งรวมถึงสวัสดิการ สภาพแวดล้อมการทำงานและคุณภาพชีวิต เพื่อสร้างความพึงพอใจและความผูกพันของบุคลากรต่อองค์กร

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ได้แก่ ควรพัฒนาระบบการรับฟังความคิดเห็นเช่น ทำแบบสำรวจความคิดเห็นออนไลน์ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรภักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562) ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงาน และสร้างความตระหนักในการทำงานร่วมกัน และผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมกระบวนการวิเคราะห์ทางเลือกอย่างรอบคอบ ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดกว้าง และการจัดทำเอกสารการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับจากทุกฝ่ายในสถานศึกษา

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ได้แก่ ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการเขียนและปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของอมรภักดิ์ ปิ่นกำลัง (2562) ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาเปิดโอกาสผู้ร่วมงานได้แสดงความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อความร่วมมือกันพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการบริหารการศึกษาของโรงเรียนตามแผนดำเนินงานของโรงเรียนต่อไป และควรมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจนควรประกอบด้วย การสื่อสารที่ชัดเจนผ่านการประชุมชี้แจง การใช้ระบบพี่เลี้ยงเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนา และการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเป็นแนวทางอ้างอิง วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้บุคลากรเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และลดความสับสนหรือความซ้ำซ้อนในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการองค์กรโดยรวม

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ควรพัฒนาระบบการจัดสรรผลตอบแทนที่เป็นธรรมสร้างเกณฑ์การพิจารณาผลตอบแทนที่ชัดเจนและโปร่งใส สอดคล้องกับผลการวิจัยของเพ็ญพิศ ผาพองยุ่น (2560) ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนาควรประชุม วางแผนกลยุทธ์ และให้ความเห็นชอบในการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษา และควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนโดยเฉพาะการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการและการเรียนการสอนโดยพัฒนาระบบสารสนเทศที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

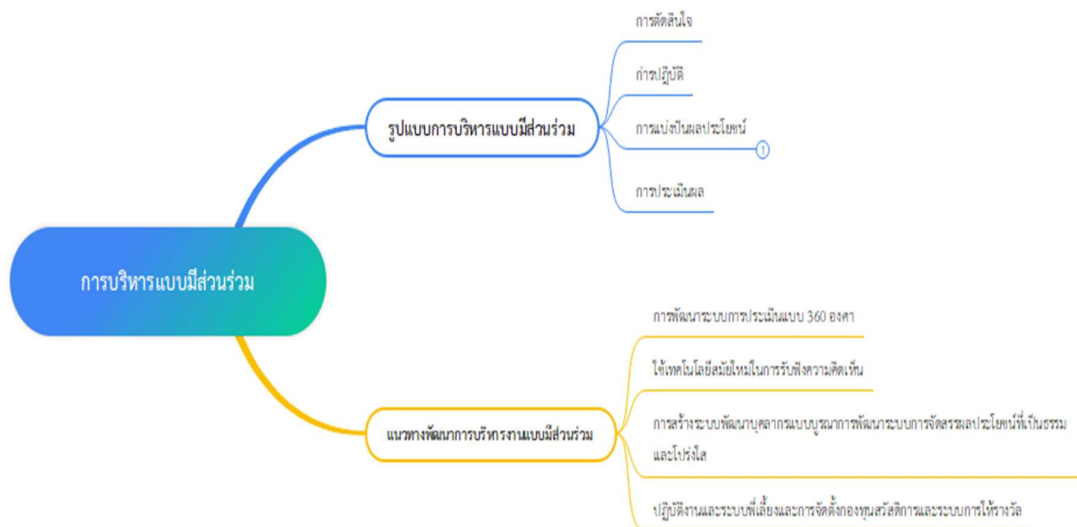
องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากผลการวิจัยนี้ คือ

1. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน รูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การเปิดโอกาสให้บุคลากรร่วมพิจารณาทางเลือกต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารแบบมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมจำเป็นต้องครอบคลุม 4 มิติ ได้แก่ การตัดสินใจ การปฏิบัติ การแบ่งปันผลประโยชน์ และการประเมินผล

2. แนวทางพัฒนาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม คือ ควรมีการพัฒนากระบวนการประเมินแบบ 360 องศา และใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการรับฟังความคิดเห็น การสร้างระบบพัฒนาบุคลากรแบบบูรณาการ ผ่านคู่มือการปฏิบัติงานและระบบพี่เลี้ยง และการพัฒนาระบบการจัดสรรผลประโยชน์ที่เป็นธรรมและโปร่งใส รวมถึงการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการและระบบการให้รางวัล

องค์ความรู้ใหม่นี้นำเสนอแนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เป็นระบบและบูรณาการ โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการบริหารสมัยใหม่มาสนับสนุน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพและยั่งยืน และสามารถแสดงเป็นผังโมเดลได้ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แนวทางการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่เป็นระบบและบูรณาการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรพัฒนาการประเมินผลแบบ 360 องศา โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละกลุ่มในการจัดสรรผลประโยชน์ เช่น มีระบบรางวัลและการยกย่องสำหรับนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้านต่าง ๆ

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้มีการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือกอย่างรอบคอบ เช่น ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ (expert consultation) ขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาประกอบการพิจารณา

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรอย่างชัดเจน เช่น จัดประชุมชี้แจงการมอบหมายงานอย่างเป็นทางการ

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การบริหารจัดการศึกษาภายในที่ผ่านมาของโรงเรียนได้รับความสะดวกในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เช่น มีระบบการลงเวลาปฏิบัติงานที่สะดวกและทันสมัย ระบบสแกนลายนิ้วมือ เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การประเมินผลการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู

2.2 กลยุทธ์การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมกับความพึงพอใจของผู้ปกครอง โรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดหนองบัวลำภู

เอกสารอ้างอิง

- ชัยอนันท์ แก้วเงิน. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เพ็ญพิศ ผาพองยุ่น. (2560). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสันตพล.
- วิศรุต เพ็ชรสีม่วง และเพ็ญภา สุขเสริม. (2564). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 11(3), 124-138
- ลิทธิชัย อุตทาสา. (2562). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562*. สืบค้น 15 กรกฎาคม 2566. เข้าถึงได้จาก <https://ops.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ/>.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค.
- อมรภัค ปันกำลัง. (2562). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Best, J. W. & Kahn, J. V. (2006). *Research in Education* (10th ed.). Boston: Pearson Education Inc.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.